

ועדת המשפט ונוהליה!
נבחן המעביר חומר יגזי לרעהו
או רמז מילולי ייעוץ חומרה

משך הבחינה: שעות
אין להכניס כל חומר

1) בספרייתו העניפה והעתיקה של ד"ר כהן שברמת גן נתגלה במפתיע עש מכרסם, מומחה אמר לו שאם לא ירסס תוך יומיים את הספרים בחומר מיוחד, הם "יאכלו" ויאבדו. ד"ר כהן שמע על מציאות החומר ביפו, ופנה מיד לשם. המוכר ששמע את המקרה שלף את החומר ממרתף חנותו, וכיקש סך 5,000 ש' עבור עשרה מיכלים עם חומר. ד"ר כהן ביקש ממר לוי לרסס ספרייתו באותו יום, הלה ביקש 800 ש' עבור עבודה שהעריך אותה ככת שעתיים, אך בסיום דרש 1300 ש' בטענה ששנים מן המיכלים היו ריקים, ולכן עבד בזוהירות שעה יותר מן הצפוי כדי לא לבזבז חומר לריק. משום כך מגיעה לו תוספת על הזמן ועל הסיכון של שהות ממושכת עם חומר ריסוס. ד"ר כהן נאלץ לבדוק מחירים, ואמר לו שכנו שהוא היה מוכן לרסס תמורת 600 ש'. וכן הוברר לו שיכול היה להשיג את החומר שקנה תמורת 3500 ש' בחלקו בשכונה הסמוכה לביתו. כאשר לחוסר בשני המיכלים הסביר המוכר שהחומר ישן ויתכן שהתאדה בחלקו מבלי שידע, ועל כל פנים הוא מוכן עתה להביא לו שני מיכלים אחרים. ד"ר כהן למד יוגיה והוא בא אליך כמומחה למשפט עברי להתייעץ באשר לטענותיו וסיכויו. (50 נק')

- ענה על 2 מתוך 3 השאלות הבאות: (15 נק' לשאלה)
- 2) בשתי שיטות ניתן לעזור לעניים- על ידי צדקה ועל ידי מסים. באיזו דרך נוקטת ההלכה? מה הם היתרונות והחסרונות של כל שיטה?
- 3) האם מותר לשופט לקחת שכר? היש הבדל בין שופט לרופא בענין זה?
- 4) מה ידוע לך על המושג "שתות"?

5) הסבר בקצרה 4 מתוך 5 המושגים הבאים: (20 נק')
- דברים שיש בהם חיי נפש; - חכמתו מכר לו והיא שוה דמים הרבה; כגונב את העין; - מקח באכסרה; אין גופו ממון

בהצלחה

780
4250
83
5000

התלמיד:

אחלה קורס
מבחן לא קשה
אתה חזר ל
שנה של אולט מבחן
- ללא נחמק חני' -

הגנת הצרכן במשפט העברי
תשס"ח (01-554-99)

ראשי פרקים

א. השיטה הכלכלית על פי התורה

קפיטליזם – יתרונות וחסרונות
 קומוניזם – יתרונות וחסרונות
 גישת התורה – דרך האמצע
 הלוואה וריבית
 שמיטה ויובל – דיניהם
 צדקה ומיסוי – יתרונות וחסרונות
 שבת לוי
 מחירים ואונאה
 תחרות מסחרית
 יישום לימינו

ב. שער ורווחים

1. מחירי מצרכים ודרך קביעתם

הפקעת שערים
 אוצרי פירות (אגירה), איסור תיווך
 הוצאת פירות מארץ ישראל
 הגבלת רווחים
 היחס בין הרווח והשער – מחלוקת הרמב"ם והרשב"ם
 תקנות בני העיר
 קביעת מחירים ע"י בני העיר – מחירי מקסימום
 קביעת מחירים ע"י איגוד מקצועי – מחירי מינימום
 מצרכי מצווה
 הוזלת מחירים
 היתר ההוזלה – טעמו וסייגיו
 השמדת עודפים

2. ניהול שירותים ושכרם

השירותים התיוניים
 השכר בשירות הציבורי
 שכר מצווה
 גובה השכר
 השכר בשירות הפרטי
 משטה הייתי בך - אונס, מצווה, אונאה

3. אונאה במחיר

איסור אונאה
 שיעור האונאה ותרופה בהתאם
 זמן החזרה והביטול
 גמישות בזמן
 מחיר השוק
 היש מחיר לכל המצרכים
 כיצד נקבע המחיר – 4 אפשרויות
 אחידות המוצר
 זמן ומקום
 באלו דברים אין אונאה
 קרקעות – טעם הדין
 שטרות – טעם הדין
 אונאה בחוב שבעל פה
 אונאה בזכויות, מניות, מוניטין
 היחס בין אונאה למקח טעות

קנייה בסיכון
ראיות לכאן ולכאן
סוג העסקה
שכירות
שכירות פועלים – שכיר וקבלן
שינוי מחיר העובד

4. מקת טעות – אי התאמה במקח

א. בשיעור – מידה, משקל ומניין
האיסור וייחודו
יישום לימינו – סבולת משקלות
תרופת הצרכן

ב. בטיב המקח ובתכונותיו

ארבע מידות במוכרים:
אי זהות, אי התאמה בטיב, אי התאמה קטנה, אי התאמה שאינה מוכרת

קריטריונים למום ושינוי תכונה:
התנאה, מום מקובל, ייעוד, פגם חיצוני

תרופת הצרכן:
ביטול המקח או השלמה
אתריות המוכר

חובי הקונה:
בדיקה וידיעה
שימוש הקונה

חובי המוכר:
התנאה
דרך הצגת הסחורה
איסור הטעיה – אונאה, גניבת דעת

פרסומת
ייפוי הסחורה בהיתר ובאיסור
בעיות הפרסומת בימינו